



Kaj počnejo Združeni narodi, da bi preprečili nasilje nad ženskami in dekleti?

Generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki-moon je sprožil kampanjo **'UNiTE to End Violence against Women'**, ki ima cilj, da preprečuje in konča nasilje nad ženskami in dekleti na vseh koncih sveta.

UNiTE kampanja združuje številne agencije in oddelke ZN ter tako spodbuja ukrepe po vsem sistemu ZN za preprečevanje in kaznovanje nasilja nad ženskami. Preko kampanje se ZN povezujejo s posamezniki, civilno družbo in vladami s ciljem končanja nasilja nad ženskami v vseh pojavnih oblikah.

Do leta 2015 si kampanja **UNiTE** prizadeva v vseh državah doseči naslednjih pet ciljev:

- Sprejeti in uveljaviti nacionalne zakone, ki naslavlajo in kaznujejo vse oblike nasilja nad ženskami in dekleti.
- Sprejeti in implementirati večsektorske nacionalne akcijske načrte.
- Krepiti zbiranje podatkov glede razširjenosti nasilja nad ženskami in dekleti.
- Povečati javno ozaveščenost in družbena gibanja.
- Preprečevanje spolnega nasilja v času spopadov.

V nadaljevanju je predstavljenih le nekaj dejavnosti ZN za dosego omenjenih ciljev.

Cilj 1

Sprejeti in uveljaviti nacionalne zakone, ki naslavlajo in kaznujejo vse oblike nasilja nad ženskami in dekleti

- Razvojni sklad ZN za ženske (UNIFEM), ki sodeluje z lokalnimi partnerji, je med drugim pomagal pri sprejetju zakonov za preprečevanje družinskega in spolnega nasilja ter posilstva, vključno s sprejetjem družinskih zakonskih določil, in sicer v Kolumbiji, Sierr Leone, Vietnamu in Zimbabveju.
- V Ruandi so parlamentarke s pomočjo Programa ZN za razvoj (UNDP) prispevale k oblikovanju zakona, ki kriminalizira nasilje na osnovi spola.

- V letu 2007 je Ekonomska in socialna komisija ZN za zahodno Azijo v sodelovanju z Oddelkom ZN za napredek žensk organizirala delavnice za usposabljanje sodnikov in parlamentarcev, ki so se osredotočale na nasilje nad ženskami.

- Ekonomska komisija ZN za Afriko je v sodelovanju z Afriško Unijo in drugimi partnerji ustanovila t.i. Mrežo proti nasilju na osnovi spola/nasilju nad ženskami, ki preverja globalne in regionalne pravne zaveze ter dolžnosti držav na področju preprečevanja nasilja nad ženskami.

Cilj 2

Sprejeti in implementirati večsektorske nacionalne akcijske načrte

- UNDP je izvedel raziskavo o nasilju na osnovi spola, kjer je med drugim raziskal vlogo izobraževanja v šoli in vlogo družine pri preprečevanju nasilja nad ženskami. Na Jamajki so odkritja raziskave vključili v njihov nacionalni akcijski načrt.
- Sklad ZN za prebivalstvo (UNFPA) je podprl usposabljanje zdravnikov v Ekvadorju, Libanonu, Nepal, Rusiji in Šrilanki, da bodo na ustrezen način nudili zdravniško pomoč ženskam žrtvam nasilja.
- UNIFEM je v Nigeriji s partnerji podprl usposabljanje policistov pri preprečevanju nasilja nad ženskami in trgovanju z ljudmi v Nigeriji.
- UNICEF je razvil priročnik za nogometne trenerje, ki je bil oblikovan z namenom, da bi se le-ti s svojimi varovanci pogovarjali o nasilju nad ženskami in dekleti. Cilj je spodbujanje kulture nenasilja in nediskriminacije.

Cilj 3

Krepiti zbiranje podatkov glede razširjenosti nasilja nad ženskami

- UNIFEM, UNDP in UNICEF nudijo pomoč pri usposabljanju policistov in organizacij civilne družbe ter pri prepoznavanju žrtev nasilja.

Krepitev izmenjave informacij

Namestnica generalnega sekretarja ZN Asha-Rose Migiro je marca 2009 zagnala podatkovno zbirko generalnega sekretarja na temo nasilja nad ženskami, kar predstavlja prvi globalni informacijski portal o ukrepih, ki jih izvajajo članice ZN glede preprečevanja nasilja nad ženskami, vključno s statističnimi podatki. Podatkovna zbirka vključuje podatke o pomoči žrtvam nasilja in druge podatke, ki lahko služijo usposabljanju in ozaveščanju javnih uslužbencev. Na portalu so tudi podatki o razširjenosti nasilja in odzivih organov kazenskega pregona na nasilje. Podatkovna zbirka je dosegljiva na <http://webapps01.un.org/vawdatabase/home.action>

Dodelitev dotacij za končanje nasilja nad ženskami in dekleti

Skrbniški sklad ZN za podporo ukrepom za preprečevanje nasilja nad ženskami, ki ga upravlja UNIFEM v imenu sistema ZN, je edini multilateralni mehanizem za dodeljevanje dotacij. Pomaga uresničevati lokalne, nacionalne in regionalne iniciative preprečevanja nasilja nad ženskami in dekleti. Odkar je leta 1997 pričel delovati skrbniški sklad, je razdelil več kot 44 milijonov ameriških dolarjev za 291 iniciativ v 119 državah in območjih po svetu (podatki so za maj 2009).

- UNIFEM je podpiral prizadevanja za izboljšanje zbiranja podatkov in nacionalnih nadzornih mehanizmov pri prepoznavanju nasilja na osnovi spola, in sicer v Afganistanu, Alžiriji, Slonokoščeni obali, Mehiki, Maroku, Senegalu in Venezueli.
- Visoki komisariat ZN za begunce (UNHCR) sodeluje z UNFPA in Mednarodnim odborom za reševanje pri razvijanju informacijskega sistema o nasilju na osnovi spola, da bi izboljšali zbiranje podatkov in njihovo izmenjavo.
- Preko svojega Programa za bolj varna mesta je UN-HABITAT izvedel študije o nasilju nad ženskami v Južni Afriki, Tanzaniji, Keniji, Kamerunu in Papui Novi Gvineji s ciljem, da bi pomagal pri oblikovanju ustreznih politik in zagovorništva.

Cilj 4

Povečati javno ozaveščenost in družbena gibanja

- **Say NO – UNiTE** za končanje nasilja nad ženskami (www.saynotoviolence.org) je platforma za družbeno mobilizacijo v okviru kampanje **UNiTE**. Platforma **Say NO – UNiTE** šteje in prikazuje družbena gibanja po svetu, hkrati pa poskuša pospeševati lokalna in nacionalna prizadevanja primerov zagovorništva pri preprečevanju nasilja nad ženskami in dekleti. Gre za iniciative posameznikov, vlad, civilne družbe in partnerjev ZN. Preko interaktivne in medijem prijazne spletne strani **Say NO – UNiTE** poskuša pritegniti ljudi iz vseh poklicev in povezati lokalne iniciative v naraščajočo globalno mrežo.
- V letu 2009 je UNFPA naredil mednarodno fotografsko razstavo po imenu *'Congo/Women: Portraits of War'*, ki gledalca seznanja s trpljenjem in usodo žensk in deklet v Demokratični republiki Kongo in ga nagovarja k ukrepanju. Razstava *'Congo/Women'* je bila prikazana v več mestih ZDA, kar se bo nadaljevalo še naprej, prispela pa bo tudi v Evropo. Razstavo se lahko ogleda tudi preko spleta, kjer so poleg slik prikazani tudi odzivi občinstva. Več na <http://www.unfpa.org/congowomen/>
- V Kambodži se je skozi leto 2008 izvajalo vaške posvete o družbenih in pravnih vidikih nasilja v družini. Posvete so organizirali vaščani ob podpori UNDP. Udeležilo se jih je okrog 2,485 ljudi.
- Partnerji za preventivo: gre za iniciativo UNDP, UNFPA, UNIFEM in Prostovoljcev ZN v Aziji in Pacifiku, kjer se dečki in moški zavzemajo za preprečevanje nasilja na osnovi spo-

la. Program si prizadeva zmanjševati nasilje nad ženskami in dekleti preko kampanj javnega osveščanja, s katerimi se mobilizira dečke in moške, da se zavzemajo za preprečevanje nasilja, in preko podpiranja lokalnih kampanj v lokalnih jezikih.

Cilj 5

Preprečevanje spolnega nasilja v času spopadov

- **'Stop Rape Now'** (<http://stoprapenow.org/get-cross/>) je skupna iniciativa mreže agencij ZN, znane kot Akcija ZN proti spolnemu nasilju v času spopadov. Cilj je preprečevanje izrabe posilstev kot taktičnega orožja vojne in ustrezna pomoč žrtvam takšnega nasilja. Njihova **'GET CROSS!'** iniciativa poziva splošno javnost kot tudi zvezdnike in druge znane osebe na nacionalni ravni, da pošljejo svojo fotografijo, kjer imajo prekrižane roke. S tem simbolično pošljejo sporočilo, da ne tolerirajo spolnega terorja. Slike bodo prikazane na spletni strani **'Stop Rape Now'** in na svetovnem mozaiku, ki bo razstavljen na sedežu ZN.
- Misija ZN za ohranjanje miru v DR Kongo (MONUC) je, zaradi številnih pričevanj o množičnih posilstvih in drugih okrutnih dejanjih v vzhodni provinci Kivu v DR Kongo, v letu 2009 po regiji poslala do sedaj že 40 ekip, katerih naloga je bila zagotoviti zaščito civilistov. Ekipe prepoznavajo potencialne grožnje civilistom, da lahko mirovniki pravočasno ukrepajo in preprečijo morebitne grozote.
- Preko Globalnega programa za krepitev vladavine prava v času konfliktov in pokonfliktnem obdobju je UNDP podprl 20 držav v konfliktu in v pokonfliktnem obdobju s ciljem krepitev nacionalnih kapacitet za končanje nasilja na osnovi spola in kaznovanje storilcev.
- V letu 2009 je UNAMID, skupna misija Afriške Unije in ZN v Darfurju, izvedla delavnico o spolnem nasilju in nasilju na osnovi spola v kampu za notranje razseljene osebe v mestu Tawilla v severnem Darfurju. Delavnice se je udeležilo trideset voditeljic, ki so se osredotočile na načine preprečevanja spolnega nasilja in nasilja na osnovi spola v njihovi skupnosti. Iskale so tudi rešitve za učinkovite mehanizme prepoznavanja žrtev. Podobne delavnice so izvedli tudi v kampu za notranje razseljene osebe Al Salam, poleg letališča El Fasher.

Varnostni svet ZN naslavlja spolno nasilje v času spopadov

Septembra 2009 je Varnostni svet ZN sprejel resolucijo 1888, ki zahteva, da vse stranke, vpletene v oborožene spopade, nemudoma ukrepajo in zaščitijo vse civiliste, vključno z ženskami in otroki, pred vsemi oblikami spolnega nasilja, hkrati pa pozivajo države in ZN k ukrepom, ki bodo končali tovrstno nasilje.